

СТРАТЕГІЯ

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

на 2022-2025 роки

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 21 липня 2021 р. № 831-р

З урахуванням змін згідно
розпорядження Кабінету Міністрів України
від 23 грудня 2022 р. № 1199-р

СТРАТЕГІЯ

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

НА 2022-2025 РОКИ

I.

МЕТА СТРАТЕГІЇ

Належне врядування є одним з основних факторів конкурентоспроможності держави, розвитку її економіки та передумовою європейської інтеграції. Для забезпечення ефективної діяльності Кабінету Міністрів України щодо формування державної політики у різних сферах необхідно створити професійну, результативну, ефективну та підзвітну систему центральних органів виконавчої влади. Зниження адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, покращення якості надання адміністративних послуг, забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій підвищує позиції держави у міжнародних рейтингах, а також має велике значення для підвищення рівня довіри громадян та бізнесу до держави.

Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі — Угода про асоціацію), ця Стратегія ґрунтується на спільних цінностях, а саме: дотриманні демократичних принципів, верховенстві права, належному врядуванні.

У статті 3 Угоди про асоціацію належне врядування визначається як один з основних принципів для посилення відносин між сторонами. Україна продовжуватиме політичні, соціально-економічні, законодавчі та інституційні реформи, необхідні для ефективної реалізації Угоди про асоціацію.

Метою цієї Стратегії є побудова в Україні спроможної сервісної та цифрової держави, яка забезпечує захист інтересів громадян на основі європейських стандартів та досвіду.

Реформування системи державного управління здійснюється з урахуванням Європейських стандартів належного адміністрування, розроблених Програмою підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (далі — Програма SIGMA) та викладених у документі “Принципи державного управління”. Зазначений документ містить систему принципів і критерії оцінки державного управління, що базуються на основі міжнародних стандартів і вимог, а також кращих практик держав — членів ЄС та держав Організації економічного співробітництва та розвитку (далі — Європейські принципи). Ця Стратегія розроблена з урахуванням Європейських принципів та результатів проведеної у

2018 році експертами Програми SIGMA оцінки стану державного управління в Україні, а також досвіду, набутого на попередньому етапі проведення реформи державного управління.

Очікуваними результатами проведення реформи державного управління до 2025 року є:

- забезпечення надання послуг високої якості та формування зручної адміністративної процедури для громадян і бізнесу;
- формування системи професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист інтересів громадян;
- розбудова ефективних і підзвітних громадянам державних інституцій, які формують державну політику та успішно її реалізують для сталого розвитку держави.

II.

СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Реформування державного управління передбачає підвищення ефективності надання адміністративних та інших публічних послуг. Активно розвивається мережа центрів надання адміністративних послуг та запроваджується надання електронних публічних послуг. Проте доступність послуг та якість обслуговування в різних територіальних громадах відрізняється. Залишаються перешкоди до інтеграції окремих популярних послуг до центрів надання адміністративних послуг у зв'язку з надмірною централізацією повноважень щодо їх надання.

Значна кількість послуг доступна в електронній формі, зокрема "єМалятко". У рамках реформи створено Єдиний державний вебпортал електронних послуг, а також систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів "Трембіта", проте не в повному обсязі забезпечено обмін інформацією між публічними електронними реєстрами з використанням зазначеної системи.

Відповідно до Європейських принципів державна служба повинна бути професійною, доброчесною, політично нейтральною, базуватися на заслугах, бути орієнтованою на громадян. Згідно з висновками експертів Програми SIGMA, Україна відповідає багатьом Європейським принципам, зокрема в частині повноти та чіткості законодавчого регулювання державної служби, розмежування посад державної служби, політичних посад та інших посад в державних органах.

Незважаючи на те, що процедуру проведення конкурсів на посади державної служби в цілому приведено у відповідність з європейськими стандартами, вона потребує подальшого вдосконалення. Крім того, необхідно залучати більш кваліфікованих кандидатів, процедура відбору також повинна відповідати умовам соціального дистанціювання.

Незважаючи на те, що на початку 2020 року Кабінет Міністрів України розпорядженням від 27 травня 2020 р. № 622 схвалив Концепцію реформування системи оплати праці державних службовців, найбільш складним залишається питання щодо її подальшої реалізації. Механізм нарахування заробітної плати державних службовців залишається непрозорим у зв'язку з неврегульованим і необмеженим розміром надбавок. Варіативна частина виплати є надто високою. Не створено єдину інформаційну систему управління персоналом.

Державне управління в Україні характеризується наявністю гендерних розривів. Хоча кількість жінок переважає серед державних службовців (75,9 відсотка загальної кількості державних службовців станом на 2021 рік), їх представництво помітно скорочується на вищих керівних посадах. Серед державних службовців, які обіймають посади категорії “А”, частка жінок становить лише 12,5 відсотка (станом на 2021 рік). Серед державних службовців, які обіймають посади державних секретарів міністерств, Державного секретаря Кабінету Міністрів України, його заступників, частка жінок становить 22 відсотки (станом на 2021 рік).

Починаючи з 2018 року на державній службі впроваджено процеси управління результативністю. На підставі визначених завдань і ключових показників здійснюється щорічне оцінювання результатів службової діяльності державних службовців.

Постійне інвестування у професійний розвиток персоналу є важливою особливістю будь-якої сучасної організації. За минулий період реформування державного управління було вжито ряд заходів для планування та здійснення навчання на державній службі, зокрема запроваджено аналіз потреб у навчанні державних службовців, забезпечено конкуренцію між державними та недержавними закладами освіти, утворено Українську школу урядування. Однак забезпечення фінансування системи підготовки державних службовців залишається недостатнім; система не забезпечує своєчасне навчання щодо майбутніх пріоритетів розвитку державного управління.

Відповідно до Європейських принципів система органів виконавчої влади має бути чітко та ефективно організована, забезпечувати доступ до публічної інформації та захист прав громадян під час взаємодії з державними органами. У цій сфері можна виділити такі основні досягнення та проблеми, які потрібно розв’язати:

- у результаті проведення реформи у попередні роки оновлено організаційну модель апарату міністерств. Так, відповідно до встановлених єдиних вимог до формування структури апарату міністерств, формування політики здійснюється в директоратах, що посилює спроможність міністерств до планування і реалізації реформ. На початок 2021 року утворено понад 90 директоратів. Утворення директоратів та формування їх кадрового складу у 2020 та 2021 роках уповільнилося внаслідок зупинення проведення конкурсів на посади державної служби та значного скорочення фінансування реформи у зв’язку із запровадженням обмежень з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;

- відповідно до Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1013 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 9, ст. 337), продовжується поступове позбавлення міністерств невластивих їм функцій з реалізації політики, зокрема шляхом передачі відповідних функцій до існуючих або нових центральних органів виконавчої влади. Проте міністерства продовжують виконувати значний обсяг функцій з реалізації політики, що знижує потенціал міністерств до формування політики;
- актуальною залишається проблема низької ефективності планування діяльності центральних органів виконавчої влади, зокрема забезпечення орієнтації на результат, а не на процес. Основними причинами, які призвели до цього, є застаріле законодавство щодо державного планування та підзвітності, а також недостатня координація з реформою управління державними фінансами щодо планування та звітування центральних органів виконавчої влади в процесі формування та виконання державного бюджету.

III.

ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ

ВИСОКОЯКІСНІ ПОСЛУГИ ТА ЗРУЧНІ ПРОЦЕДУРИ

Метою цього напрямку Стратегії є створення умов, за яких фізичні та юридичні особи отримують високоякісні та доступні адміністративні послуги за зручними та зрозумілими процедурами.

Пріоритетом розвитку сфери адміністративних послуг і процедур є прийняття закону про адміністративну процедуру і поступове приведення окремих законів у відповідність з європейськими стандартами. Це потребуватиме не лише прийняття відповідного законодавства та перегляду існуючих адміністративних процедур у кожному органі виконавчої влади та органі місцевого самоврядування. Це також потребуватиме навчання всіх державних службовців щодо нових засад здійснення адміністративної процедури, а також інформування громадян та бізнесу про їх нові права.

Закріплення на законодавчому рівні загальних принципів і правил адміністративної процедури сприятиме правовій визначеності і наданню гарантій дотримання прав громадян і юридичних осіб у разі, коли органи державної влади та органи місцевого самоврядування визначають їх права та обов'язки.

Особлива увага приділяється подальшому розвитку центрів надання адміністративних послуг з урахуванням інклюзивності, доступності та зручності для суб'єктів звернень, збільшенню кількості адміністративних послуг (зокрема тих, що є найбільш запитуваними), які надаються через такі центри, підвищенню якості їх надання.

Розвиток та оптимізація мережі центрів надання адміністративних послуг з урахуванням адміністративно-територіальної реформи здійснюватиметься органами місцевого самоврядування з урахуванням рекомендацій щодо критеріїв територіальної доступності центру надання адміністративних послуг, включаючи його територіальні підрозділи та віддалені (зокрема пересувні) робочі місця адміністраторів. Дотримання зазначених критеріїв підвищить рівень доступності адміністративних послуг для громадян.

Більшість послуг, які надаються через центри надання адміністративних послуг, є безоплатними. У зв'язку з цим під час розширення переліку послуг необхідно звернути увагу на посилення спроможності центрів надання адміністративних послуг в частині покриття видатків на організацію надання послуг, які належать до делегованих повноважень або суб'єктом надання яких є органи виконавчої влади.

Під час здійснення заходів, спрямованих на підвищення якості надання адміністративних послуг, передбачається спрощення/оптимізація

адміністративних процедур, зниження адміністративного навантаження. Разом з тим триватиме процес удосконалення інформаційних систем, проведення навчання державних службовців та службовців в органах місцевого самоврядування, періодична оцінка таких процедур та їх оптимізація.

Для підвищення рівня доступності адміністративних послуг необхідно продовжувати роботу щодо децентралізації (делегування) повноважень з надання адміністративних послуг органам місцевого самоврядування, а також забезпечення відповідними ресурсами; врегулювати на законодавчому рівні питання плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору), зокрема оновити методику розрахунку розміру плати за такі послуги (адміністративного збору) та забезпечити приведення законодавства у відповідність із Законом України “Про адміністративні послуги”. Важливою також є система моніторингу, яка, зокрема, повинна включати проведення оцінки якості надання адміністративних послуг, у тому числі через центри надання адміністративних послуг.

Одним із завдань є подальша цифровізація адміністративних та інших публічних послуг, що сприятиме їх наближенню до користувачів. Для цього необхідно забезпечити розвиток дієвої електронної інфраструктури, що слугуватиме фундаментом для збільшення кількості адміністративних послуг, що надаються з використанням інформаційних технологій.

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме створенню та удосконаленню електронних інформаційних ресурсів (публічних електронних реєстрів), забезпеченню функціональної сумісності систем та здійсненню обміну даними.

Функціональна сумісність систем сприятиме здійсненню обміну даними між публічними електронними реєстрами та органами державної влади і органами місцевого самоврядування. Публічні електронні реєстри повинні мати відкритий доступ для користування органами державної влади і органами місцевого самоврядування із забезпеченням гарантованого захисту персональних даних, що сприятиме спрощенню процедури надання органами державної влади і органами місцевого самоврядування адміністративних послуг громадянам і юридичним особам, зокрема в електронній формі через веб-сервіси. З цією метою необхідно забезпечити підключення всіх основних публічних електронних реєстрів до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів “Трембіта”.

Завданнями з реалізації цього напрямку Стратегії є:

щодо адміністративної процедури:

- впровадження адміністративної процедури та приведення нормативно-правових актів у відповідність із законом про адміністративну процедуру;

- проведення навчання державних службовців, підвищення рівня обізнаності громадян з питань загальної адміністративної процедури;

щодо якості та доступності послуг:

- сприяння розвитку мережі центрів надання адміністративних послуг з урахуванням інклюзивності, доступності та зручності для суб'єктів звернень;
- забезпечення подальшої інтеграції послуг до центрів надання адміністративних послуг;
- забезпечення подальшої децентралізації повноважень щодо надання адміністративних послуг шляхом їх делегування органам місцевого самоврядування (включаючи адміністративні послуги соціального характеру, державну реєстрацію земельних ділянок і транспортних засобів), а також спрощення процедур надання послуг у сфері реєстрації актів цивільного стану;
- запровадження системи моніторингу та оцінки якості надання адміністративних послуг відповідно до єдиних стандартів з метою їх подальшого удосконалення;
- проведення реінжинірингу адміністративних та інших публічних послуг за принципами клієнтоорієнтованості та запровадження їх надання в електронній формі, зокрема комплексної електронної публічної послуги, пов'язаної із започаткуванням та провадженням підприємницької діяльності, та комплексної електронної публічної послуги, пов'язаної із настанням смерті особи;

щодо дієвої інфраструктури:

- - забезпечення взаємодії між публічними електронними реєстрами (включаючи публічні електронні реєстри, держателями яких є органи місцевого самоврядування) для отримання інформації, необхідної для надання адміністративних та інших публічних послуг без участі громадянина, шляхом підключення публічних електронних реєстрів до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів "Трембіта";
- - забезпечення використання фізичними та юридичними особами надійних, безпечних, сучасних засобів та схем електронної ідентифікації за допомогою інтегрованої системи електронної ідентифікації.

Прогрес у досягненні запланованих результатів буде визначатися за такими індикаторами:

ІНДИКАТОРИ	БАЗОВЕ ЗНАЧ.	2022 РІК	2023 РІК	2024 РІК	2025 РІК
1. Рівень зростання задоволеності громадян якістю надання адміністративних та інших публічних послуг, що надаються, відсотків:					
а) у центрах надання адміністративних послуг	70	73		78	80
б) у державних органах	40			65	70
в) в електронній формі	50			80	90
2. Кількість електронних публічних послуг (у тому числі комплексних електронних публічних послуг), надання яких доступне з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, одиниць	120	130	150	200	250
3. Частка державних електронних інформаційних ресурсів, з якими запроваджено електронну взаємодію та здійснюється обмін даними через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів "Трембіта", з переліку пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів, відсотків	50	60	70	80	90
4. Рівень інтегрованості до центрів надання адміністративних послуг окремих груп послуг (відсотків загальної кількості центрів надання адміністративних послуг, що надають такі групи послуг):					
1) реєстрація актів цивільного стану	20	30	70	80	90
2) послуги, пов'язані з оформленням та видачею паспортів	20	30	50	65	80
3) адміністративні послуги соціального характеру	50	60	70	80	90
4) послуги, пов'язані з пенсійним забезпеченням	3	10	25	40	50
5) послуги у сфері оподаткування для громадян		5	25	40	50
6) реєстрація (перереєстрація) транспортних засобів та видача (обмін) посвідчень водія	6	10	25	40	50
5. Відповідність мережі центрів надання адміністративних послуг новому адміністративно-територіальному устрою:					
1) частка населених пунктів — адміністративних центрів районів (станом на 1 січня 2020 р.), в яких утворено центри надання адміністративних послуг, відсотків	49	60	70	75	80

ІНДИКАТОРИ	БАЗОВЕ ЗНАЧ.	2022 РІК	2023 РІК	2024 РІК	2025 РІК
2) частка територіальних громад, де проживає понад 10 тис. мешканців, в яких утворено центри надання адміністративних послуг, відсотків	25	37	50	65	80
3) частка територіальних громад, де проживає менш як 10 тис. мешканців, в яких утворено центри надання адміністративних послуг (у разі виділення відповідного державного фінансування на будівництво, реконструкцію, облаштування приміщень та забезпечення обладнанням таких центрів), відсотків	8	15	60	70	80
6. Кількість спрощених процедур надання адміністративних та інших публічних послуг, одиниць		5	5	5	5
7. Реалізація закону про адміністративну процедуру:					
1) частка необхідних для реалізації закону законопроектів, які внесено на розгляд Верховної Ради України, відсотків			80	90	
2) частка державних службовців, які пройшли навчання щодо нових засад здійснення адміністративної процедури, відсотків загальної кількості державних службовців, які потребують такого навчання		20	40	60	80

ПРОФЕСІЙНА ПУБЛІЧНА СЛУЖБА ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Метою цього напрямку Стратегії є продовження розбудови професійної, добросесної, політично нейтральної державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, діяльність якої спрямована на захист інтересів громадян.

Закон України “Про державну службу” відповідає Європейським принципам та спрямований на вирішення основних питань державної служби. Разом з тим окремі положення зазначеного Закону потребують суттєвого удосконалення, а для його ефективної реалізації необхідні консолідовані зусилля усіх органів державної влади, спрямовані насамперед на підвищення рівня довіри громадян до державної служби.

Важливою складовою належного державного управління є розбудова професійної служби в органах місцевого самоврядування. З метою встановлення нових правових та організаційних засад служби в органах місцевого самоврядування як професійної та політично неупередженої діяльності на благо держави і громадян, гарантування реалізації громадянами України права рівного доступу до служби в органах

місцевого самоврядування, а також гармонізації із законодавством з питань державної служби законодавство з питань служби в органах місцевого самоврядування потребує суттєвого оновлення.

Передбачається прийняття нової редакції Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування” для створення правових передумов:

- підвищення престижності служби в органах місцевого самоврядування;
- врегулювання статусу службовця органу місцевого самоврядування;
- рівного доступу до служби в органах місцевого самоврядування;
- введення в дію прозорого механізму прийняття на службу до органів місцевого самоврядування та стимулювання кар’єрного зростання;
- підвищення рівня соціального захисту та матеріального забезпечення службовців органів місцевого самоврядування.

Підвищення престижу держави та її конкурентоспроможності як роботодавця, створення можливості залучати та утримувати на державній службі найбільш кваліфікованих фахівців зумовлює необхідність проведення реформи системи оплати праці державних службовців, яка передбачатиме:

- підвищення прозорості, передбачуваності та справедливості заробітної плати, посилення ролі сталої частини та обмеження варіативної частини (частини, яка може змінюватися за рішенням керівника) в структурі заробітної плати на індивідуальному рівні та фонду заробітної плати кожного державного органу (частка сталої частини заробітної плати повинна становити не менш як 70 відсотків, а варіативної частини — не більш як 30 відсотків), зменшення та усунення розриву в оплаті праці державних службовців. Зменшення частки премій сприятиме запобіганню встановленню керівником розміру заробітної плати на власний розсуд, а також зниженню ризику політизації державних службовців;
- впровадження класифікації посад державної служби (визначення типових посад державної служби з урахуванням функціональної спрямованості, мети та цінності посади);
- встановлення конкурентного рівня заробітної плати.

Однією з основних умов для успішного реформування системи оплати праці державних службовців є стале фінансове забезпечення. Питання реформування системи оплати праці державних службовців вирішуватиметься разом з питанням щодо визначення додаткових джерел фінансування. Витрати на проведення зазначеної реформи можуть покриватися, зокрема, шляхом підвищення ефективності державного управління та оптимізації чисельності працівників органів виконавчої влади та ліквідації вакантних посад.

Інформація про ефективність системи державного управління в Україні є фрагментарною та обмеженою, визначення шляхів оптимізації чисельності працівників органів виконавчої влади є вкрай ускладненим. Державні органи мають власні інформаційні системи управління. Набори даних, які зберігаються в таких системах, є недостатньо прозорими та непридатними для порівняння і не дають можливості проаналізувати систему управління людськими ресурсами в цілому.

Передбачається продовжити впровадження інтегрованої інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах (HRMIS), яка дасть змогу проводити оперативний прозорий моніторинг чисельності працівників органів державної влади і фонду оплати праці та в подальшому замінити подібні інформаційні системи в таких органах. Дослідну експлуатацію зазначеної системи розпочато у 19 центральних органах виконавчої влади, до неї внесено інформацію щодо понад 20 тис. працівників, але її подальше впровадження потребує прискорення.

Посилення державної служби передбачає залучення висококваліфікованих фахівців із забезпеченням чесного та прозорого відбору, призначення на посади державної служби, що ґрунтуються на досягненнях і здобутках та однаковому ставленні до кандидатів незалежно від їх статі, етнічного та соціального походження, наявності інвалідності тощо.

Формування кадрового резерву для заміщення посад державних службовців, просування їх по службі необхідно здійснювати із забезпеченням рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків.

Для підвищення якості відбору претендентів на посади державної служби склад Комісії з питань вищого корпусу державної служби та конкурсних комісій, утворених суб'єктом призначення у державному органі, формуватиметься значною мірою з фахівців, що мають належну кваліфікацію. Крім того, до складу такої комісії включатимуться як жінки, так і чоловіки. Також потребує вдосконалення процедура конкурсного відбору, яка передбачатиме проведення основних етапів конкурсу шляхом тестування в Центрі оцінювання кандидатів на зайняття посад державної служби.

Однією з основних умов для успішного розвитку державної служби є забезпечення доброчесності державних службовців. Передбачається продовжувати розроблення і впровадження сучасних інструментів, які допомагають мінімізувати ризики, що пов'язані з неетичною поведінкою державних службовців і зловживанням службовим становищем, і включають такі компоненти:

- надання державним службовцям можливості отримання консультацій у складних етичних ситуаціях та подання скарг у разі виявлення фактів недоброчесної поведінки;

- проведення навчання щодо практичних аспектів доброчесності та включення питань, які стосуються етичної поведінки державних службовців, у програми професійного розвитку;
- проведення тестувань та опитувань щодо проявів недоброчесної поведінки серед державних службовців;
- декларування інтересів державного службовця, що засвідчує відсутність конфлікту між особистими інтересами державного службовця, членів його родини та його повноваженнями на посаді державної служби (особливо щодо посад державної служби категорії “А”).

Невід’ємним компонентом модернізації державного управління є підвищення якості професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Система формування та розміщення державного замовлення на підготовку та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування працює неефективно, що стримує розвиток ринку освітніх послуг у сфері післядипломної освіти, створює нерівні умови для закладів освіти у сфері підготовки та підвищення кваліфікації різних форм власності.

Не забезпечують оперативне задоволення поточних потреб у навчанні та випереджальний характер підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування запроваджені механізми визначення потреб у професійному навчанні та планування відповідних ресурсів для фінансування виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації, що призводить до зниження рівня доступності навчання за державним замовленням.

Значна кількість державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування не можуть повною мірою задовольнити потреби у підвищенні кваліфікації.

Зміст професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування не повною мірою відповідає потребам у такому навчанні.

Питання професійного розвитку вищого корпусу державної служби, методологічного, методичного забезпечення професійного навчання управлінських кадрів, підготовки кадрового резерву для державної служби є основою для формування концепції закладу освіти нового типу — вищої школи публічного управління.

Передбачається сприяти формуванню дієвих механізмів мотивування державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування до професійного розвитку та безперервної освіти.

Одним із завдань є створення сучасної, цілісної, мобільної та гнучкої системи професійного навчання з розвинутою інфраструктурою, ефективним управлінням і належним ресурсним потенціалом, що включатиме такі компоненти:

- визначення потреб у професійному навчанні;
- формування, розміщення і виконання державного замовлення;
- формування мотивації до підвищення рівня професійної компетентності;
- забезпечення функціонування і розвитку ринку надання освітніх послуг у сфері професійного навчання;
- моніторинг та оцінку якості навчання.

Успіх реформи також значною мірою залежить від якості управління людськими ресурсами в державних органах, яке повинні забезпечувати сучасні, ефективні і дієві служби управління персоналом. Для ефективного виконання покладених на неї завдань службі управління персоналом необхідно впроваджувати в роботу сучасні методи та інструменти управління персоналом на державній службі, розвивати організаційну та управлінську культуру.

Завданнями з реалізації цього напрямку Стратегії є:

щодо конкурсу та відбору:

- оновлення процедури відбору в частині удосконалення оцінювання компетентностей кандидата, застосування дистанційного оцінювання і забезпечення дотримання принципів недискримінації та рівного доступу під час проходження конкурсу кандидатами незалежно від їх статі, етнічного та соціального походження, наявності інвалідності тощо;
- модернізація роботи Комісії з питань вищого корпусу державної служби з метою її професіоналізації, а також забезпечення рівного представництва жінок і чоловіків у її складі;
- запровадження формування кадрового резерву на посади державної служби (із забезпеченням рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків) із числа кандидатів, які мають відкладене право на зайняття посади та можуть бути призначеними на рівнозначну або нижчу посаду державної служби у цьому або іншому державному органі;
- розроблення критеріїв та надання можливості кар'єрного просування, зокрема на посади вищої категорії, державних службовців, які отримали відмінну оцінку за результатами щорічного оцінювання службової діяльності;

- мотивування до участі у конкурсах на зайняття посад державної служби категорії “А” жінок з урахуванням їх компетентності, здобутків та досягнень;
- розроблення та реалізація політики щодо забезпечення збалансованого представництва жінок та чоловіків на різних посадах державної служби;
- створення можливостей для стажування з метою залучення на державну службу молодих висококваліфікованих фахівців;
- популяризація державної служби;

щодо мотивації та оплати праці:

- запровадження класифікації посад державної служби, у тому числі із забезпеченням інтеграції посад фахівців, залучених до роботи в державних органах у рамках здійснення заходів з реформи державного управління, до загальної системи оплати праці;
- проведення комплексної реформи системи оплати праці, що передбачає збільшення сталої частини, обмеження варіативної частини на основі чітких критеріїв, зменшення складових у структурі оплати праці, усунення причин для розривів в оплаті праці, наближення розміру оплати праці державних службовців до рівня показників розміру заробітної плати на посадах аналогічного рівня складності та відповідальності у приватному секторі;
- забезпечення недопущення зменшення рівня оплати праці державних службовців, зокрема фахівців, залучених до роботи в державних органах у рамках здійснення заходів з реформи державного управління;

щодо спроможності управління персоналом та організаційної культури:

- впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах (HRMIS), яка, зокрема, дасть змогу збирати та аналізувати кількісні та якісні показники щодо представленості жінок та чоловіків на різних посадах державної служби;
- проведення аналізу потреб державного органу в забезпеченні необхідною кількістю державних службовців потрібної кваліфікації для розв’язання стратегічних завдань;
- запровадження рамок компетентностей для різних професійних груп на державній службі відповідно до каталогу типових посад державної служби та критеріїв віднесення до таких посад;
- посилення гарантій щодо запобігання необґрунтованим звільненням державних службовців;

- впровадження програми постійного професійного розвитку для працівників служб управління персоналом щодо сучасних практик та інструментів управління персоналом;
- забезпечення розвитку і підтримки організаційної та управлінської культури, етичної поведінки на державній службі, орієнтованості на співробітництво, досягнення результатів та людиноцентричність;
- розроблення та впровадження професійних програм адаптації державних службовців;

щодо професійного розвитку та управління результативністю:

- проведення незалежного огляду системи підготовки державних службовців та підготовка пропозицій щодо її розвитку;
- забезпечення розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації державних службовців з питань проектного менеджменту, стратегічного планування, управління та європейської інтеграції;
- забезпечення формування гендерної компетентності державних службовців шляхом включення гендерного компонента в програми підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців;
- забезпечення впровадження програми підвищення кваліфікації для державних службовців, які займають посади державної служби категорій "А" та "Б", з питань управління персоналом та управління результативністю, а також для працівників служб управління персоналом;
- удосконалення процедур та інструментів оцінки результативності службової діяльності державних службовців, її узгодження з процесами стратегічного планування і звітування;
- створення рівних можливостей для закладів освіти у сфері підвищення кваліфікації державних службовців незалежно від форми власності;
- удосконалення механізму формування, розміщення та виконання державного замовлення на підготовку і підвищення кваліфікації державних службовців шляхом впровадження відкритої, прозорої системи розміщення державного замовлення з використанням функціональних можливостей веб-порталу управління знаннями у сфері професійного навчання;

щодо врегулювання питань служби в органах місцевого самоврядування:

- забезпечення ефективного управління службою в органах місцевого самоврядування відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування.

Прогрес у досягненні запланованих результатів буде визначатися за такими індикаторами:

ІНДИКАТОРИ	БАЗОВЕ ЗНАЧ.	2022 ПІК	2023 ПІК	2024 ПІК	2025 ПІК
1. Середня кількість кандидатів на посади державної служби	3	10	12	13	15
2. Плинність кадрів на посадах державної служби категорії "А", відсотків	18	17	15	13	10
3. Плинність кадрів на посадах державної служби категорії "Б", "В", відсотків	25	20	15	13	10
4. Частка посад державної служби, щодо яких запроваджено систему оплати праці на основі класифікації посад, відсотків загальної кількості посад, на які поширюються єдині умови оплати праці		1	1	75	90
5. Частка державних органів, у яких запроваджено інформаційну систему управління людськими ресурсами в державних органах, відсотків	0,5	25	50	65	80
6. Частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію, відсотків загальної кількості державних службовців	49	55	60	65	70
7. Частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців апарату, відсотків фонду оплати праці	до 1	1	1,5	1,75	2

ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ

Метою цього напрямку Стратегії є створення умов, за яких державні органи формують державну політику на основі результатів аналізу та комунікацій із заінтересованими сторонами, а також забезпечують її ефективну реалізацію для сталого розвитку держави.

Ключовими проблемами залишаються недостатньо ефективна система центральних органів виконавчої влади, відсутність чіткого розподілу функцій з формування та реалізації політики, недосконалий механізм спрямування і координації діяльності міністерств, неврегульованість системи державного стратегічного планування.

Відповідно до законодавства міністерства визначено як органи, відповідальні за формування та реалізацію державної політики в одній чи декількох сферах, а Кабінет Міністрів України — як орган, який спрямовує, координує та контролює діяльність міністерств.

Існуючі механізми спрямування і координації діяльності міністерств, забезпечення спроможності міністерств до формування політики

потребують удосконалення. Перелік сфер, політику в яких формує і реалізує Кабінет Міністрів України, необхідно більш чітко визначити. Повноваження з формування політики в усіх сферах передбачається закріпити за певними директоратами міністерств. Міністерства повинні зосередитися на питаннях формування політики, а функції з реалізації політики поступово передаватимуться до інших центральних органів виконавчої влади.

Важливим завданням є вдосконалення процесу формування та реалізації довгострокових рішень щодо розвитку держави, координації формування і реалізації політики, які є ключовими елементами діяльності органів виконавчої влади в системі державного управління. При цьому процес планування діяльності Кабінету Міністрів України повинен узгоджуватися з довгостроковим баченням розвитку держави, середньостроковим бюджетним процесом, міжнародними зобов'язаннями України та прагненням до впровадження в Україні провідних світових стандартів у різних сферах, зокрема стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку.

Розв'язання проблем у сфері державного стратегічного планування, зокрема проблем, пов'язаних з підготовкою і виконанням загальнодержавних програм та державних цільових програм, можливе шляхом розроблення і прийняття відповідного закону, посилення інституційної спроможності центральних органів виконавчої влади та розвитку компетенцій державних службовців у цій сфері. Відповідні завдання щодо розбудови системи державного стратегічного планування будуть виконуватися в рамках реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами.

Процедура утворення та припинення центральних органів виконавчої влади потребує удосконалення в частині належного обґрунтування доцільності їх створення та визначення сфери компетенції. У зв'язку з відсутністю чітко визначеного механізму правонаступництва виникають проблемні питання, пов'язані з передачею майнових зобов'язань органу, що припиняється, а також забезпеченням належного виконання функцій, що передаються іншому центральному органу виконавчої влади. Як наслідок, порушується принцип безперервності здійснення владних повноважень, а заходи з припинення центральних органів виконавчої влади іноді тривають роками.

Крім того, передбачається переглянути процедури і робочі процеси в державних органах, насамперед процес проведення публічних консультацій з питань формування та реалізації державної політики та процес моніторингу і контролю виконання управлінських рішень. Проведення аудиту процесів дасть змогу виявити загальні негативні тенденції та зробити процеси більш зручними для громадян, зокрема шляхом використання сучасних інформаційно-технологічних рішень.

Також існує необхідність покращення управлінської підзвітності відповідно до Європейських принципів з урахуванням особливостей системи державного управління України.

Завданнями з реалізації цього напрямку Стратегії є:

щодо планування та вироблення політики:

- удосконалення системи розроблення проектів нормативно-правових актів, зокрема шляхом уніфікації правил нормопроекування та проведення експертизи проектів актів;
- реінжиніринг процесів документування управлінської діяльності центральних органів виконавчої влади щодо планування, реалізації поставлених завдань, моніторингу та контролю за їх виконанням та досягненням показників ефективності;
- удосконалення процесу проведення публічних консультацій та консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики;

щодо ефективної організації та підзвітності:

- удосконалення організації та порядку діяльності центральних органів виконавчої влади, включаючи вдосконалення механізмів спрямування і координації, організаційної структури, чітке визначення та розподіл функцій і повноважень, зокрема усунення їх дублювання, запровадження і підзвітності щодо результатів їх діяльності з урахуванням принципів управлінської підзвітності, визначених Програмою SIGMA;
- спрощення процедур утворення та припинення центральних органів виконавчої влади як юридичних осіб публічного права, визначення чіткого механізму правонаступництва у разі змін в системі центральних органів виконавчої влади;
- завершення процесу формування директоратів для підвищення спроможності міністерств до формування державної політики у відповідних сферах;
- продовження процесу позбавлення міністерств невласних їм функцій і повноважень, зокрема шляхом покладення таких функцій і повноважень на інші центральні органи виконавчої влади чи передачі місцевим органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування у рамках децентралізації повноважень, відмови від їх виконання державою;
- запровадження системного перегляду процедур і робочих процесів в органах державної влади з метою їх постійного вдосконалення шляхом реінжинірингу, встановлення прозорих правил та єдиних стандартів;
- запровадження електронного архіву та створення належних умов для постійного зберігання електронних документів у електронному архіві;

щодо забезпечення конституційного права громадян на звернення:

- оновлення законодавства про звернення громадян та публічну інформацію, зокрема Закону України “Про звернення громадян”;
- впровадження сучасних інструментів та підходів до роботи із зверненнями за принципом “єдиного вікна”;
- впровадження системи уніфікованого опрацювання та розгляду звернень, спрямованої на скорочення строку їх розгляду, недопущення надання неоднозначних, необґрунтованих або неповних відповідей, можливості відстеження стану розгляду та забезпечення контролю задоволеності громадян результатами розгляду звернень.

Прогрес у досягненні запланованих результатів буде визначатися за такими індикаторами:

ІНДИКАТОРИ	БАЗОВЕ ЗНАЧ.	2022 РІК	2023 РІК	2024 РІК	2025 РІК
1. Рівень задоволеності заявників, які надіслали звернення через єдину систему опрацювання звернень, відсотків		15	25	35	40
2. Частка звернень громадян, поданих в електронній формі, відсотків	15	25	35	40	50
3. Частка директоратів міністерств, забезпечених кадрами у повному обсязі, відсотків	80	82	85	88	90
4. Частка здійснених заходів, визначених у плані пріоритетних дій Уряду, відсотків	45	47	50	53	55
5. Частка центральних органів виконавчої влади, які інтегрували локальні системи документообігу з єдиним інтегрованим порталом моніторингу та контролю виконання управлінських рішень, відсотків		5	70	80	90
6. Кількість робочих процесів (процедур), щодо яких кожним центральним органом виконавчої влади проведено реінжиніринг		1	4	6	8

IV.

ЗВ'ЯЗОК ЦІЄЇ СТРАТЕГІЇ З ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

Реалізація цієї Стратегії здійснюватиметься у координації з реалізацією Стратегії реформування системи управління державними фінансами шляхом узгодження завдань, заходів та строків реалізації зазначених Стратегій, проведення нарад та робочих зустрічей за участю представників органів, відповідальних за реалізацію цієї Стратегії, обговорення зазначених питань на засіданнях Координаційної ради з питань реформування державного управління.

V.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЄЇ СТРАТЕГІЇ

Заходи з реалізації цієї Стратегії будуть здійснюватися протягом 2022—2025 років за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, зокрема за рахунок проектів міжнародної технічної допомоги.

Орієнтовні обсяги фінансування, необхідні для здійснення заходів цієї Стратегії, уточнюватимуться під час формування відповідних бюджетних програм, в рамках яких здійснюватимуться відповідні заходи, або з урахуванням фактично отриманої міжнародної технічної допомоги.

Фінансування заходів планується в рамках бюджетних програм “Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг”, “Електронне урядування”, “Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування”, бюджетних програм щодо керівництва та управління у певних сферах, а також інших бюджетних програм.

VI.

КООРДИНАЦІЯ, МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА СТАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЄЇ СТРАТЕГІЇ

Міністр Кабінету Міністрів України є політичним лідером реформи державного управління та відповідальним за її впровадження, проведення моніторингу і оцінки стану реалізації цієї Стратегії та підготовку звітності щодо проведення реформи державного управління.

Міністри є відповідальними за реформування державного управління за відповідними напрямками.

Відповідальність за здійснення заходів з реалізації цієї Стратегії несуть органи виконавчої влади, визначені у плані заходів з реалізації Стратегії, та посадові особи, які обіймають посади державної служби категорії “А” в зазначених органах. Зокрема, необхідність реалізації цієї Стратегії та виконання плану заходів визначаються в завданнях і ключових показниках результативності, ефективності та якості службової діяльності державних секретарів міністерств та керівників центральних органів виконавчої влади.

Координаційна рада з питань реформування державного управління забезпечує координацію діяльності з реалізації цієї Стратегії та діє на підставі Положення про Координаційну раду з питань реформування державного управління, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2016 р. № 335 “Про Координаційну раду з питань реформування державного управління” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 42, ст. 1577).

Заступник Державного секретаря Кабінету Міністрів України, який є секретарем Координаційної ради з питань реформування державного управління, забезпечує координацію роботи структурного підрозділу Секретаріату Кабінету Міністрів України з питань реформування державного управління.

Структурний підрозділ Секретаріату Кабінету Міністрів України з питань реформування державного управління забезпечує координацію діяльності з реалізації цієї Стратегії, проведення щоквартального моніторингу та підготовку щорічних звітів, забезпечує діяльність Координаційної ради з питань реформування державного управління.

Для забезпечення незалежної та об’єктивної оцінки реалізації цієї Стратегії здійснюється співпраця з Програмою SIGMA, в рамках якої проводиться постійний моніторинг досягнутого прогресу.

VII.

КОМУНІКАЦІЯ

З метою підвищення рівня обізнаності та підтримки реформи державного управління ключовими заінтересованими сторонами здійснюються стратегічні комунікації з урахуванням пріоритетів Стратегії.

Комунікація буде спрямована на підтримку здійснення заходів Стратегії, включатиме заходи внутрішньої та зовнішньої комунікації та здійснюватиметься під загальною координацією Секретаріату Кабінету Міністрів України за принципом “єдиного голосу”.

З метою своєчасного інформування державних службовців про цілі та стан реалізації Стратегії, підвищення мотивації та рівня залученості до реформи державного управління здійснюються регулярні внутрішні комунікації з державними службовцями в межах заходів щодо розвитку управління персоналом та формування організаційної культури.

Комунікаційні заходи будуть здійснюватися за рахунок і в межах проектів міжнародної технічної допомоги та координуватися центральними органами виконавчої влади, відповідальними за реалізацію Стратегії.

Орієнтовний перелік комунікаційних заходів включає такі заходи за трьома напрямками Стратегії:

високоякісні послуги та зручні процедури:

- проведення інформаційної кампанії для підвищення рівня обізнаності, підтримки та впровадження загальної адміністративної процедури;
- проведення інформаційної кампанії для підвищення рівня обізнаності громадян щодо переліку, можливостей та способів використання електронних адміністративних послуг;

професійна публічна служба та управління персоналом:

- проведення всеукраїнської інформаційної кампанії щодо популяризації державної служби;
- проведення всеукраїнської інформаційної кампанії щодо розвитку та підтримки організаційної та управлінської культури, етичної поведінки на державній службі;
- розроблення та запровадження інтерактивної виставки про державну службу;
- розроблення та впровадження дієвого механізму внутрішніх комунікацій, взаємодії та зворотного зв'язку в межах державної служби;

- проведення інформаційної кампанії для підвищення рівня обізнаності ключових заінтересованих сторін, зокрема державних службовців, щодо проведення реформи оплати праці на державній службі на основі класифікації посад;

ефективне врядування:

- забезпечення інституційної спроможності для комунікації в рамках реформи державного управління;
- створення веб-порталу з питань реформи державного управління;
- розроблення та розповсюдження інформаційних матеріалів про реформу державного управління для різних цільових груп;
- проведення регулярних публічних заходів та обговорень із представниками громадськості та заінтересованих сторін реформи (один раз на квартал) і щорічної підсумкової конференції;
- проведення опитувань цільових аудиторій та ключових заінтересованих сторін щодо оцінки ефективності державного управління та комунікацій (один раз на рік);
- розроблення та введення в дію програми для автоматичної електронної взаємодії з ключовими заінтересованими сторонами та громадськістю щодо актуальних питань реформи державного управління;
- проведення інформаційної кампанії для запровадження публічних консультацій щодо політичних пропозицій та законопроектів, що подаються для схвалення Кабінетом Міністрів України, з використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів;
- проведення інформаційної кампанії для підвищення рівня обізнаності громадян про перелік, можливості та способи доступу до публічної інформації та звернень до державних органів (запити громадян).

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 21 липня 2021 р. № 831-р

ПЛАН

заходів з реалізації

Стратегії реформування державного
управління України на 2022-2025 роки

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
ВИСОКОЯКІСНІ ПОСЛУГИ ТА ЗРУЧНІ ПРОЦЕДУРИ				
1. Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України “Про адміністративну процедуру”	Мін’юст	забезпечено супроводження законопроекту у Верховній Раді України до його прийняття	до прийняття Закону	кошти державного бюджету
2. Виконання плану реалізації Закону України “Про адміністративну процедуру”	Мін’юст міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	розроблені відповідно до плану законопроекти схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	IV квартал 2024 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
3. Організація навчання щодо нових засад здійснення адміністративної процедури	НАДС Мін’юст Секретаріат Кабінету Міністрів України	проведено навчання не менш як 20 відсотків державних службовців, які потребують такого навчання	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 2 000 тис. гривень 2023 рік — 1 000 тис. гривень 2024 рік — 1 000 тис. гривень 2025 рік — 1 000 тис. гривень
4. Забезпечення координації розвитку мережі центрів надання адміністративних послуг та її оптимізації з урахуванням адміністративно-територіальної реформи з метою забезпечення територіальної доступності до адміністративних послуг у центрах надання адміністративних послуг	Мінцифри Мінінфраструктури Мінекономіки облдержадміністрації	утворено центри надання адміністративних послуг міськими, селищними радами у населених пунктах — адміністративних центрах районів (станом на 1 січня 2020 р.) та ліквідовано такі центри при райдержадміністраціях	IV квартал 2022 р.	субвенція з державного бюджету, кошти державного фонду регіонального розвитку, кошти міжнародної технічної допомоги
		утворено центри надання адміністративних послуг міськими, селищними, сільськими радами, що представляють інтереси територіальних громад з населенням понад 10 тис. мешканців (у разі виділення відповідного державного фінансування на будівництво, реконструкцію,	IV квартал 2024 р.	

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
		облаштування приміщень та забезпечення обладнанням таких центрів) утворено центри надання адміністративних послуг міськими, селищними, сільськими радами, що представляють інтереси територіальних громад з населенням менш як 10 тис. мешканців (у разі виділення відповідного державного фінансування на будівництво, реконструкцію, облаштування приміщень та забезпечення обладнанням таких центрів)	IV квартал 2025 р.	
5. Запровадження моніторингу якості надання адміністративних послуг	Мінцифри	запроваджено систему моніторингу якості надання адміністративних послуг	I квартал 2022 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 2 267 тис. гривень
6. Проведення оцінки рівня задоволеності суб'єктів звернення якістю надання адміністративних послуг	Мінцифри	опубліковано щорічні звіти за результатами проведення оцінки рівня задоволеності суб'єктів звернення якістю надання адміністративних послуг	щороку (після припинення чи скасування воєнного стану)	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
7. Розроблення і подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо спрощення процедури з державної реєстрації земельної ділянки, в тому числі шляхом делегування повноважень органам місцевого самоврядування	Мінагрополітики Мінекономіки	законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	III квартал 2024 р.	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
8. Розроблення і подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо спрощення процедури з реєстрації транспортних засобів та видачі посвідчень водія, в тому числі шляхом делегування повноважень органам місцевого самоврядування	MBC	законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	III квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
9. Розроблення і подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення процедур надання послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, зокрема шляхом запровадження принципу екстериторіальності та переведення послуг в електронну форму	Мін'юст	законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
10. Розширення переліку адміністративних послуг, які надаються через центри надання адміністративних послуг	Мінцифри	прийнято відповідний акт Кабінету Міністрів України	I квартал 2022 р.	кошти державного бюджету
11. Розширення переліку електронних публічних послуг	Мінцифри	впроваджено послуги відповідно до індикаторів Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки	щороку	кошти державного бюджету
12. Спрощення процедур надання адміністративних та інших публічних послуг, зокрема комплексної електронної публічної послуги, пов'язаної із започаткуванням та провадженням підприємницької діяльності, та комплексної електронної публічної послуги, пов'язаної із настанням смерті особи	Мінцифри міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	проведено оптимізацію процедур надання послуг відповідно до пропозицій, підготовлених Мінцифри	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
13. Підключення державних електронних інформаційних ресурсів до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів "Трембіта"	Мінцифри	підключено електронні інформаційні ресурси відповідно до індикаторів Стратегії реформування державного управління України на 2022—2025 роки	щороку	кошти державного бюджету

План заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
14. Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту стосовно внесення змін до законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації	Мінцифри	законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	I квартал 2022 р.	кошти державного бюджету
15. Забезпечення приєднання 100 інформаційно-телекомунікаційних систем надавачів електронних послуг до інтегрованої системи електронної ідентифікації з метою забезпечення доступу до електронних послуг, які надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними особами і фізичними особами — підприємцями, та їх сервісів, функціонування електронного документообігу, провадження іншої діяльності із застосуванням електронної ідентифікації	Мінцифри	підключено 100 інформаційно-телекомунікаційних систем до інтегрованої системи електронної ідентифікації	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету 2022 рік — 11 667 тис. гривень 2023 рік — 12 390 тис. гривень 2024 рік — 13 158 тис. гривень 2025 рік — 13 158 тис. гривень
ПРОФЕСІЙНА ПУБЛІЧНА СЛУЖБА ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ				
17. Супроводження у комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України проекту Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування” з метою застосування однакових підходів до вступу, проходження та припинення служби в органах місцевого самоврядування, що визначені у Законі України “Про державну службу”	НАДС	забезпечено супроводження законопроекту до його прийняття	до прийняття Закону	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
18. Оновлення процедури проведення конкурсу на посади державної служби	НАДС	прийнято відповідний акт Кабінету Міністрів України	у чотири-місячний строк з дня набрання чинності законом про внесення змін до Закону України "Про державну службу"	кошти державного бюджету
19. Проведення Всеукраїнської інформаційної кампанії щодо популяризації державної служби	НАДС МКІП	охоплено не менш як 100 тис. осіб	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 2 000 тис. гривень 2023 рік — 1 000 тис. гривень 2024 рік — 1 000 тис. гривень 2025 рік — 1 000 тис. гривень
20. Організація проведення класифікації посад державної служби у центральних органах виконавчої влади для проведення комплексної реформи системи оплати праці	НАДС	отримано інформацію про результати класифікації посад від усіх центральних органів виконавчої влади та подано звіт Кабінетові Міністрів України	у шестимісячний строк після внесення змін до Закону України "Про державну службу" в частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад, а також прийняття Каталогу типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
21. Проведення зіставлення заробітної плати на типових посадах державної служби із заробітною платою на посадах аналогічного рівня складності та відповідальності у приватному секторі України з метою визначення конкурентоспроможного рівня оплати праці	НАДС	проведено зіставлення та подано звіт Кабінетові Міністрів України	у шестимісячний строк після внесення змін до Закону України “Про державну службу” в частині впровадження єдиного підходу до оплати праці державних службовців на основі класифікації посад	кошти державного бюджету 184 тис. гривень
21 ¹ . Організація проведення функціонального аудиту органів виконавчої влади в умовах воєнного стану відповідно до методики, затвердженої НАДС	НАДС міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	отримано інформацію про результати функціонального аудиту органів виконавчої влади та подано звіт Кабінетові Міністрів України	IV квартал 2022 р.	кошти державного бюджету
22. Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України “Про державну службу” щодо оптимізації конкурсних відборів, можливості кар’єрного просування та відновлення стабільності на державній службі	НАДС	забезпечено супроводження законопроекту до його прийняття	до прийняття Закону	кошти державного бюджету
23. Запровадження відкритої, прозорої системи розміщення державного замовлення на підготовку і підвищення кваліфікації державних службовців з використанням функціональних можливостей веб-порталу управління знаннями у сфері професійного навчання	НАДС	введено в дослідну експлуатацію функціональний модуль “Конкурсний відбір виконавців державного замовлення” на веб-порталі управління знаннями у сфері професійного навчання	IV квартал 2022 р.	кошти державного бюджету 1 500 тис. гривень

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
24. Впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах (HRMIS)	НАДС міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	95 відсотків міністерств, інших центральних органів виконавчої влади впровадили інформаційну систему управління людськими ресурсами	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 12 562 тис. гривень 2023 рік — 32 744 тис. гривень 2024 рік — 26 390 тис. гривень 2025 рік — 22 866 тис. гривень
25. Розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації державних службовців з питань доброчесності, проектного менеджменту, стратегічного планування та управління	НАДС	проведено навчання державних службовців	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
26. Розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації працівників служб управління персоналом	НАДС	проведено навчання працівників служб управління персоналом	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
27. Розроблення концепції утворення вищої школи публічного управління	НАДС	концепцію схвалено Координаційною радою з питань професійного навчання державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад	II квартал 2022 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
28. Утворення вищої школи публічного управління	НАДС	утворено вищу школу публічного управління	III квартал 2023 р.	кошти міжнародної технічної допомоги
29. Проведення всеукраїнської інформаційної кампанії щодо розвитку та підтримки організаційної та управлінської культури, етичної поведінки на державній службі	НАДС МКІП	охоплено не менш як 100 тис. осіб	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 2 000 тис. гривень 2023 рік — 1 000 тис. гривень 2024 рік — 1 000 тис. гривень 2025 рік — 1 000 тис. гривень

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
30. Проведення інформаційної кампанії для підвищення обізнаності ключових заінтересованих сторін, зокрема державних службовців, про проведення реформи оплати праці на державній службі на основі класифікації посад	НАДС МКІП	охоплено не менш як 100 тис. осіб	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 2 000 тис. гривень 2023 рік — 1 000 тис. гривень 2024 рік — 1 000 тис. гривень 2025 рік — 1 000 тис. гривень
ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ				
31. Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо організації діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади” (реєстраційний номер 5469 від 5 травня 2021 р.)	Ефективне врядування Міністр Кабінету Міністрів України Мін’юст НАДС	забезпечено супроводження законопроекту до його прийняття	до прийняття Закону	кошти державного бюджету
32. Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України “Про публічні консультації” (реєстраційний номер 4254 від 23 жовтня 2020 р.)	Мін’юст	забезпечено супроводження законопроекту до його прийняття	до прийняття Закону	кошти державного бюджету
33. Підготовка пропозицій щодо спрощення процедури утворення та припинення центральних органів виконавчої влади	Міністр Кабінету Міністрів України Мін’юст	підготовлено та внесено на розгляд Координаційної ради з питань реформування державного управління відповідні пропозиції	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
34. Приведення структури апарату міністерств у відповідність із встановленими вимогами	міністерства	у структурі апарату міністерств утворено директори для формування державної політики в усіх сферах, за які міністерства є відповідальними, в межах затверджених загальних видатків на оплату праці	не пізніше шести місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
35. Розроблення нормативно-правового забезпечення впровадження систематичного перегляду процедур і робочих процесів в органах виконавчої влади	Секретаріат Кабінету Міністрів України міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	Кабінетом Міністрів України затверджено порядок проведення аналізу та оптимізації робочих процесів у центральних органах виконавчої влади забезпечено створення та наповнення каталогу типових робочих процесів	II квартал 2024 р. IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
36. Проведення оптимізації процедур і робочих процесів в органах виконавчої влади	міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	проведено проект з оптимізації не менше одного робочого процесу на рік	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
37. Підготовка порядків розроблення та моніторингу виконання документів з питань планування діяльності Кабінету Міністрів України	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінекономіки Мінфін Мінцифри	схвалено відповідні порядки	IV квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
38. Забезпечення реінжинірингу процесу проведення публічних консультацій та консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінцифри Мін'юст Мінекономіки Мінфін	прийнято постанову Кабінету Міністрів України щодо оновлення процесу проведення публічних консультацій	I квартал 2024 р.	кошти державного бюджету
40. Забезпечення реінжинірингу процесів документування управлінської діяльності центральних органів виконавчої влади щодо планування, реалізації поставлених завдань, моніторингу та контролю за їх виконанням, та досягненням показників ефективності	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінцифри інші міністерства	прийнято відповідні акти Кабінету Міністрів України; реалізовано елементи архітектури інформаційно-комунікаційних систем I черги прийнято відповідні акти Кабінету Міністрів України; реалізовано елементи архітектури інформаційно-комунікаційних систем II черги	III квартал 2023 р. III квартал 2024 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
41. Запровадження електронного архіву та розроблення спеціалізованого програмного забезпечення, що дасть змогу здійснювати роботу з архівними електронними документами, в архівних підрозділах центральних органів виконавчої влади; створення належних умов для постійного зберігання електронних документів Національного архівного фонду та державних електронних інформаційних ресурсів	Мін'юст Укрдержархів Мінцифри міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	прийнято відповідні акти Кабінету Міністрів України; реалізовано елементи архітектури інформаційно-комунікаційних систем III черги впроваджено модулі електронних архівів у центральних органах виконавчої влади, інтегровані із системами документообігу; Центральний державний електронний архів забезпечив технічні можливості та розпочав приймати документи для постійного зберігання від центральних органів виконавчої влади в електронній формі; передача документів на постійне зберігання від центральних органів виконавчої влади до Центрального державного електронного архіву відбувається згідно з Порядком приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду на постійне зберігання, затвердженого наказом Мін'юсту від 30 грудня 2020 р. № 4555/5	III квартал 2025 р. IV квартал 2023 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 36 962,9 тис. гривень
43. Розроблення і подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України "Про звернення громадян" (нова редакція)	Міністр Кабінету Міністрів України Мін'юст Секретаріат Кабінету Міністрів України	законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено на розгляд Верховної Ради України	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
44. Забезпечення комунікаційного супроводження реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки	Секретаріат Кабінету Міністрів України	підвищення рівня обізнаності, підтримки пріоритетів реформи серед цільових аудиторій	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги 2022 рік — 30 000 тис. гривень 2023 рік — 30 000 тис. гривень 2024 рік — 30 000 тис. гривень 2025 рік — 30 000 тис. гривень
45. Проведення обстеження щодо інституційної спроможності та кадрового складу державних органів, відповідальних за виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	розроблено методологію, проведено обстеження, підготовлено звіт про результати та подано на розгляд Координаційної ради з питань реформування державного управління	I квартал 2023 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
46. Перегляд структури міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, актуалізація завдань та функцій структурних підрозділів, які забезпечують виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції	міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	розподілено між відповідними структурними підрозділами завдання у сфері європейської інтеграції	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
47. Посилення спроможності Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції	Секретаріат Кабінету Міністрів України	внесено зміни до Положення про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 759	I квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
48. Визначення завдань для державних службовців, які забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)	Секретаріат Кабінету Міністрів України міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	визначено завдання в посадових інструкціях зазначених державних службовців	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
49. Розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту нормативно-правового акта щодо уточнення особливостей здійснення навчальних поїздок, стажування, службових відряджень за кордон державних службовців, зокрема тих, що забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	проект відповідного нормативно-правового акта внесено на розгляд Кабінету Міністрів України	II квартал 2023 р.	кошти державного бюджету
50. Підготовка онлайн-курсів та матеріалів щодо європейської інтеграції, наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) у партнерстві із закладами освіти та програмами (проектами) міжнародної технічної допомоги	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України МОН	підписано відповідні угоди про співпрацю із закладами освіти та програмами (проектами) міжнародної технічної допомоги	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
51. Розроблення програм підвищення кваліфікації державних службовців, які забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), з подальшим проведенням відповідного навчання	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	затверджено відповідні програми підвищення кваліфікації та проведено навчання не менш як 70 відсотків державних службовців, які його потребують	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги
52. Проведення навчання державних службовців, які забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права Європейського	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	проведено навчання не менш як 70 відсотків державних службовців, які його потребують, з метою забезпечення володіння ними англійською мовою не нижче рівня B1	IV квартал 2025 р.	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги

НАЙМЕНУВАННЯ ЗАХОДУ	ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИКОНАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	СТРОК ВИКОНАННЯ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ
Союзу (acquis ЄС), з метою удосконалення рівня володіння іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи				
53. Запровадження стипендіальних програм для професійного навчання за кордоном державних службовців, які забезпечують планування, координацію, проведення моніторингу та підготовку звітності щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	запроваджено відповідні програми	IV квартал 2025 р.	кошти міжнародної технічної допомоги
54. Проведення аналізу потреб щодо інституційної спроможності та кадрового складу державних органів, відповідальних за виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції	НАДС Секретаріат Кабінету Міністрів України	проведено обстеження	щороку	кошти державного бюджету, кошти міжнародної технічної допомоги

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

EU PAR

ОФІС РЕФОРМ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Зміст документа є предметом відповідальності Уряду України і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.